bilimger.kz
Республикалық білім және ғылым порталы
https://bilimger.kz
ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі тіркелген — Куәлік нөмірі: KZ45VPY00102718
2022

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Қысқа мерзімді сабақ жоспары

ЖАРИЯЛАНДЫ 24.10.2022
СІЛТЕМЕ https://bilimger.kz/126587/

Жақсылық Надира Досжанқызы

Күні:	**Мектеп:**	
Пән: қазақ тілі	**Мұғалімнің аты-жөні:**	
Сынып: 9	**Қатысқандар:**	**Қатыспағандар:0**
Бөлім атауы	Отбасы және демографиялық өзгеріс	
Сабақтың тақырыбы	Ұлттың болашағы – халықтың демографиялық өсімінде	
Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары	9.2.1.1. тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; 9.3.2.1. мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру.	
Ойлау деңгейі	Қолдану, талдау	
Сабақ мақсаты	*Оқушылардың барлығы орындай алады:* тұтас емес мәтіндердегі мәліметтерді түсінеді, мәтін құрастыра алады; *Оқушылардың көпшілігі орындай алады:* тұтас емес мәтіндердегі мәліметтерді салыстырады, әртүрлі жанрда мәтін құрастырады; *Оқушылардың кейбірі орындай алады:* мәліметтерді өңдеуде, әртүрлі жанрда мәтін құрастыруда өз көзқарастарын білдіреді.	
Бағалау критерийлері	1. Тұтас емес мәтіндердегі (сызба, кесте) мәліметтерді салыстырып, өңдей алады; 2. Әртүрлі жанрдағы (мақала, сұхбат) мәтіндерді құрастыра алады.	
Тілдік мақсаттар	*Тақырыпқа қатысты сөздік қор мен терминдер:* қоғам, процесс, өсім, туу. *Негізгі сөздер мен тіркестер:* демографиялық өсім, ұлт, болашақ, отбасы, халық саны, өлім-жітім, т.б. *Талқылауға арналған сұрақтар:* 1. «Демографиялық өсім», «Ұлттың болашағы» сөздері саған таныс па? 2. Олардың мағынасын қалай түсінесің?	
Құндылықтарға баулу	Қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік	
Пәнаралық байланыс	География	
Алдыңғы білім	Ұлттың болашағы – халықтың демографиялық өсімінде тақырыбы бойынша шығармашылық, сыни ойлау.	
Сабақ барысы		

Сабақтың жоспарланған кезеңдері	**Сабақтағы жоспарланған жаттығу түрлері**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Сабақтың басы 5 минут	***Ұйымдастыру кезеңі.*** Оқушылармен сәлемдесіп, «Мен саған сенемін, өйткені сен...» тренинг арқылы сыныпқа *жағымды ахуал* туғызуға бағыттаймын. Қағаздарға жазылған сөздер арқылы әр оқушы берілген сөздерді алып, тақырыбына сай топтасады. 1-топ: «Отбасы» 2-топ: «Болашақ» ***Үй тапсырмасын сұрау.*** Өткен тақырып бойынша оқушылар білімін «Қораптағы сұрақ» әдісі бойынша тексеремін. 1. Қоғамдағы адамдардың тұлғалық қызметі қандай? 2. Азаматтық құқықтар туралы не білесіңдер? 3. Қазіргі таңда бала құқығы қалай қорғалуда? 4. Ұлтаралық татулықты бұзатын нелер? ***Кері байланыс:* Өткен тақырыпта сіздерге не қиындық келтірді?** **Ширату жаттығуы.** «Болжау» әдісі арқылы тақырыпты анықтау. Талқылау сұрақтары: 1. «Демографиялық өсім», «Ұлттың болашағы» сөздері саған таныс па? 2. Олардың мағынасын қалай түсінесің? ***Оқу мақсаты мен бағалау критерийлерін таныстыру.***		Үлестірме қағаздар

Сабақтың ортасы
10 минут

Оқылым алды тапсырмасы.
ТЖ.«Мағынаны таны» әдісі бойынша термин сөздер мен тіркес сөздердің мағынасын тану 2 топқа беріледі.
1-топқа:

Сөздер	**тіркес**	**мағынасы**	**сөйлем**
Қоғам			
процесс			
Өсім			
Туу			
Отбасы			
Ұлт			

2-топқа:

Сөздер	**Тіркес**	**мағынасы**	**сөйлем**
Халық			
демография			
Өзгеріс			
болашақ			
Даму			

10 минут

Оқылым барысы тапсырмасы
ЖЖ.Тапсырма. «Салыстыру» әдісі бойынша әр топ сызбада берілген мәліметтерді кестедегі мәліметтермен салыстыру, өңдеу.
Ұсынылатын тұтас емес мәтіндер:

Халықтың ұдайы өсуінің қазіргі үлгісіне ауысу процесі, туудың жиынтық коэффициентінің 2, 3 және одан төменге дейін төмендеуімен, нәрестелік өлім-жітім коэффициентінің 20-10%-ға дейін; күтілетін өмір сүру ұзақтығы 70 жас және одан үлкен жасқа дейін өсумен, 60 жас және одан үлкен жастағы халықтың үлесінің өсуімен, қалалық халықтың үлесінің 50%дан астам өсуімен және өлім-жітімнің эндогендік себептерінің артуымен (жүрек-қан тамыры, онкология және басқа аурулар) сипатталады**.**

Қазақстан Республикасы халқының саны 1991 жылдың басында 16,4 млн. адамды құрады
2000 жылдың басында 14,9 млн. адамға дейін кеміді
2012 жылдың басында 16,9 млн. адамды құрады
2013 жылға қарай 17 млн. адамға жетті

(Қазақстан Республикасының қазіргі демографиялық дамуы)

Берілетін кесте:

А мәтіні	Ә мәтіні
Тақырыбы	
Халық саны	
Жас мөлшері	
Өлім-жітім	

10 минут минут

Дескриптор:
1. Сызбадағы мәліметтерді түсінеді;
2. А мәтінін Ә мәтінімен салыстыра алады.

Кері байланыс: Әр жұп өз шкаласын дәлелдеу.

ЖЖ. Тапсырма. «Еркін әңгіме» әдісі бойынша «Ұлттың болашағы – халықтың демографиялық өсімінде» тақырыбында таңдау бойынша мақала, сұхбат мәтіндерін құрастырып жазу.

Дескриптор:
1. Мақала жазудағы негізгі мақсатты анықтайды;
2. Жаңа деректерді іздейді;
3. Өзекті мәселені көтере алады;
4. Оқырманның қызығушылығын арттыра отырып, мақала жаза алады.

Дескриптор:
1. Сұхбаттың отбасылық және демографиялық өзгерістерді анықтай алады;
2. Мәтін құрастыра алады.
3. Оқушылармен сұхбат жүргізе алады.

ҚБ. «Жапондық бағалау» әдісі

ҚБ:
«Сиқырлы сызғыш» әдісі.

ҚБ. **«Плюс, минус, қызықты»** әдісі

Түсіндірме, термин сөздіктер, ғаламтор көзі

Кесте

Тұтас емес мәтіндер

Сызба

Кесте

Кесте

Ғаламтор көздері, газет-журналдар

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Сабақтың соңы 5 минут	**Рефлексия. «**Біз бұл сабақта...» әдісі арқылы оқушылар сабаққа кері байланыстарын стикерге жазып, топпен талқылайды. Þ Біз бұл сабақта есту мүшесі арқылы.... Þ Біз бұл сабақта көру мүшесі арқылы.... Þ Біз бұл сабақта сөйлеу мүшесі арқылы... **Үй тапсырмасы.**		

Саралау – Сіз қандай тәсілмен көбірек қолдау көрсетпексіз? Сіз басқаларға қарағанда қабілетті оқушыларға қандай тапсырмалар бересіз?	**Бағалау – Сіз оқушылардың материалды игеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлап отырсыз?**	**Денсаулық және қауіпсіздік техникасын сақтау** Құндылықтар
Саралау тапсырмаларды орындатуда «Қораптағы сұрақ» әдісі; «Болжау» әдісі; «Мағынаны таны» әдісі; «Салыстыру» әдісі; «Еркін әңгіме» әдісі арқылы тапсырмалар оқушылардың жас ерекшелігіне сай, қажеттіліктеріне сәйкес қолданылды.	Мен оқушылардың материалды игеру деңгейін әдіс-тәсілдер арқылы тексеруді жоспарлап отырмын. ü «Жапондық бағалау» әдісі *Дұрыс, келісемін;* *Толықтырамын, басқа көзқарасым бар;* *Менің сұрағым бар.* ü «Сиқырлы сызғышы» әдісі *Дәптердің шетінде сызғыш суреті салынады. Әр жұп өздерінің жұмысының нәтижесіне белгі қояды: астында – орындай алмадық, ортасында – орындадық, бірақ қателер бар, үстінде – қатесіз орындадық.* ü «Плюс, минус, қызықты» әдісі *«Плюс» — оң әсер еткен фактілерді, алған, білімдері жайлы жазады.* *«Минус» — "қолымнан келмей жатыр" немесе " түсініксіз болып тұр " деген ойларын жазады.* *«Қызықты»- деген бағанға өздеріне не қызықты болды соны жазады, немесе не жайында көбірек білгісі келеді, соны жазады.*	Қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік
Сабақ бойынша рефлексия		

Жалпы бағалау

Сабақта ең жақсы өткен екі нәрсе (оқыту мен оқуға қатысты)?
1:

2:

Сабақтың бұдан да жақсы өтуіне не оң ықпал етер еді (оқыту мен оқуға қатысты)?
1:

2:

Осы сабақтың барысында мен сынып туралы немесе жекелеген оқушылардың жетістіктері/ қиыншылықтары туралы нені анықтадым, келесі сабақтарда не нәрсеге назар аудару қажет?

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі
© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.